

DEBRECZEN, 1893. július 3. szombat.

MANN M.

...szombati napra a következők...

GYÖNGÖS LAJOS... Tolio, satin...

APLÓ... Barna Izidor... TELEK: ...VIDÉKRE: ...ti Napló kiadóhivatala.

Előfizetési árak: helyben, vagy postán küldve: Egész évre... Felévre... Negyedévre... Egy óra...

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE. MEGJELEN NAPONKINT PENTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELELVEL.

Hirdetési díj: Négy hasabos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű és többszöri hirdetések alkalmán...

(K. B.) Debreczen, az Alföld fővárosa, a legmagyarabb város, péntek óta ünnepel. Ünnepli fiúmei vendégeit, kik ma reggel eltávoztak ugyan körünkől, de látogatásuk emléke nagyon sokáig élénken fog élni szíveinkben.

Tudta, átértette Debreczennek minden lakója e látogatás nagy jelentőségét. Éppen azért azon igyekezett mindenki, hogy fiúmei vendégeink a legkedvesebb emlékeket vigyék magukkal s örömmel jegyezzük föl, hogy Debreczen lakosságának ez a szándéka teljesen sikerült.

Debreczenben még alig fogadtak vendégeket oly kitüntető szívélyességgel, mint a fiúmeieket. Népünknek minden rétege, társadalmunknak minden osztálya a legnagyobb készséggel vett részt a fiúmeieket ünnepségében; a vendégeinkkel való érintkezés állandó és közvetlen volt s ha már Fiume nem lett volna meghódítva a magyar átlameszme részére: a debreczeni fogadtatás minden bizonynyal meghódította volna!

Azokat a kapcsolatot, melyek Fiumét Magyarországhoz fűzik, — Debreczen város közönsége megerősítette. — Ebben nyilvánul a közelmúlt napok nagy jelentősége s ez tette a fiúmeieket fogadtatását bensőbbé, maradandóbb emlékkévé más vendégek fogadtatásánál.

Ismét bebizonyult az, amiről már egy ezredév óta annyiszor volt alkalmunk meggyőződni, hogy a magyar föld, a magyar talaj átalakított, átteremtő erővel bír. Nemesak a született magyarok, hanem hazánkban számos oly fiatal is, kik nem értik a magyar szót: híven ragaszkodnak e vérrel szentelt földhöz, megértik egymást a hazaszeretet közös nyelvén, szívük összességben, fölkelésül a közös édes anyának, a hazának hívó szavátára!

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Kezdedbe adom lelkemet.

Regény egy kötetben. Írta: Vörös Jankó (Folytatás.) XI. Midőn idáig olvastam, lélegzetem megakadt. Hanem azért nem bírtam félben hagyni az olvasást, és másolást.

Jul. 15. Még azután sokszor találkoztunk. Elfeledtem a múltat, nem gondoltam a jövővel, teljesen a jelennek eltem. Egy napon hatalmas nyári vihar akadályozott bennünket. Csak este felé derült ki, de az erdő vízes volt.

Férjem szenvedélyes kártyás, mondá ő, soha sem jó haza éjfel előtt. Ennyit elég volt mondania.

Jul. 20. Kezdem érezni a helyzet visszás voltát. Igaz, hogy az öreg ember a természet törvénye szerint jótalanul fűzte magához ez ifjú nő életét, mégis az ősz férfi nem érdemi nevének beszenynyezését.

Bántott valami s szegyelni kezdtem magam. Ugyanazon szerepem van, melyért egykor egy katonatisztet gyűlölttem. Ezen változtatni kell. A nő enyém, miért ne tegyem őt egészen és mindenkorra magamévá? Nálam van helye, elválasztom férjétől s elveszem.

A fiúmeieket lépten-nyomon tanuságát adták annak, hogy csak a nyelvük olasz, de a szívük magyar. Megértették egymást anélkül, hogy az egymás nyelvét értették volna; amit ajkunk nem tudott elmondani, amit szóval nem tudtunk kifejezni: azt elmondták örömkönytől ragyogó szemeink!

Kedves vendégeink debreczeni időzése feledhellen lesz elő tünk. Az a hazaszeretet, mely minden tettükben nyilvánult, mely őket ide vezérelte, nem maradt visszhang nélkül. És e visszhang nem vész el nyomtalanul, mint a bérczi erdőbe kiáltott szót, hanem keresztülzengi e hazát s hirdeti mindenfelé, hogy az olasz Fiume magyar, hogy a Quarneró partján élő nép csak nyelvben idegen, de szívében magyar!

Azok a koszorúk, melyeket a fiúmeieket a debreczeni honvédelemre és Csokonai szobrára tettek, azt bizonyítják, hogy őket is éppen úgy lelkesíti a magyar nemzet dicső mulja s őket is éppen úgy áthatja a magyar kultúra, mint minket s Kárpátoktól az Admáig, a róναςág tengerétől a valódi tengerig a nemzet e hazánk!

A gyöngye toll, mely sem a gondolat röptét nem tudja elég gyorsan követni, sem a szívek érzelmét nem tudja elég híven színeznit, csak halvány rajzát adhatja vissza a debreczeni ünnepnapoknak, Fiume és Debreczen testvéri ölelkezésének. Itt kellett lenni Debreczenben, látni kellett az egymást fölvaltó főséges jeleneteket, hogy ezeket a maguk valóságában és jelentőségében fölghassuk s mi azt óhajtottuk volna, hogy bárba a testvérítés ezen szép ünnepét ellenségeink is láthatták volna, hogy piroljanak igaztalan vádjai miatt és megértjenek!

Eltávoztott vendégeinkre édes emlékekkel gondolunk vissza. Isten vezérelje őket az Adria mellé s legyenek ezután is lelkes hirdetői, hű őrtállói a magyar állameszmének!

Jul. 21. Jöj, az én lakásomba, kértem őt. Az örökös retegés, zavar, képmutatás, örízkedés háborgatja minden óránkat. Megyek — felelte.

Asztalán kis levelet hagyott, melyben megírta ferjének, hogy taviratot kapott, egyik gyermekkor barátjához haladoklik. Par napig ott lesz, ne várja.

Vonatra ültünk. Nagyon bosszantott, hogy még két uti társ szalt be s nem lehetünk egyedül. Aztán meg barátaimat ismertem föl bennünk, de ő csak némán üdvözölték s aztán úgy tettek, mintha nem ismernének. Sőt miután az ellenőr megvizsgálta a jegyeket, kaptuk szemökre hűztük, mintha aludtak volna.

A fiúk azt hitték, kis kalandom van s nem akartak zavarni. Mosolyogtam jóindulatukon. Megerkezünk.

Szinte örültem hogy egy havi távollét után ismét kényelmes lakasomom lehetek. Boldogan gondoltam arra, hogy oda most kis nocsékot hoztam, akit öbbé nem is bocsátok el.

Barátaimat megint megpillantottam a kapunál. Minden elfogulóságom dacára is észrevettem, hogy moncani akarnak valamit. Észrevétlenül intetem nekik kezemmel, hogy mindjárt visszajövök, csak vendégem vezetem előbb lakásomba.

Nyugtalanul vártak. — Te, Baráti, a vonaton bár alvást szinleltem, észrevettem, hogy kissé el vagy érzékenyülve. — Ne tréfálgatok.

Ez a nő feleségem lesz. Hí kedvetek van gyertek el esküvőre tanulnak. — Eszedem vagy?

A pénteki fogadtatásról, az ismerkedési estélyről, a hortobágyi kirándulásról már beszámoltunk olvasóinknak. Az ünnepségek további folyamáról alábbi tudósításainkban számolunk be:

Alig érkeztek meg vendégeink a Hortobágyról, alig hogy leraztak a delibábos nagy pusztára, máris d. u. 3 órákor bankettre gyűltek össze a »Bika«-ben. A »Bika«-diszterme 4 nagy sorban megtelt asztalokkal. Soha nem volt a »Bika«-teremben annyi ember fehérszínű mellett, mint ez alkalommal.

Rácz Károly egyik páholyban foglalt helyet zenekarával. A többi páholyok mind megteltek nagy számu, intelligens közönséggel. A menü a következőkből állott:

- Fehér csiga leves. Belszín-sült borsóval stb. Liba és borjú cotelet. Crème, rizs felfújt. Fagyalt. Fekete kávé. Borok: Érmelkei ó bor. Bakar. Egri vörös. Szamorodni.

A második fogás után megindult a felköszöntők, toasztok arja. Gr. Dégenfeld főispán emelt poharat, éltetve a magyar királyt, Ferencz Józsefet. Valtakozva mondtak toasztokat: Ciotta polgármester ólaszul Debreczenre s annak lelkes közönségére. Dall' Asta szinte ólaszul a magyar nemzetre. — Nikaola ki török konzul franciaul szintén a magyar nemzetre, Gellertich alpolgármester Debreczenre, Dr. Körössy Sándor tanár, a »Magyar Tengerpart« szerkesztője tolmácsolta szép szavakban Ciotta beszédét. Dr. Berghoffertanfelügyelőigen lelkes szavakkal a debreczeni hölgyekre ürtette poharát. A helybeliek közül pohár-köszöntőket mondtak: Simonffy I. polgármester Ciotta Janosra, a fiúmei polgármesterre magyarul, Vertesi Arnold általános lelkedese között ólasz nyelven a város közönsége nevében az összes vendégekre, Balogh Ferencz theol. tanár Bathányi Lajos grófra, a fiúmei kormányzóra, Dr. Wolf a f. k. Nándor frenetikus tapsok között elsőben magyarul a fiúmei daloskörre, majd ólaszul végezzen beszédét, éltette az összhangzató, Dr. Popper Alajos classicus szépségű ólasz toasztban éltette Dall' Asta ügyvédet, a kiránduló társaság rendező bizottsági elnökét, Mark Endre a fiúmei hölgyekért ürtett poharát.

Komlóssy Arthur a Csokonai-kör

— Miért ne volnék? — Mondok én neked valamit — nem dicsékvésből, de sajnálnak, hogy másodszor is tönkre teszed magadat, — kár érted!

Minek idézitek fel a múlt emléket éppen most? Egyszerűen azért, hogy egy újabb botlástól megóvjunk.

Mit akartok ezzel mondani? Az eddig mondottakból is érthetnéd. Nem te vagy az első, nem utolsó, de nem is az egyetlen, — aki a kis tündérnél kegyben vagy.

Mulass, de boldog ne légy. — Rágalom! — Ne ábrándozzál, járj a földön.

Itt egy levél, az irást ismerheted, elég levelet kaptál már tőle. Csakugyan az ő írása.

Férjem három napig nem vár. — Ma Baráti vendége leszek, holnap nálad várhatna egy kis vacsora Mukikám, hívd meg Friczit és Barátit is, kissé meg lesznek lepetve, de jó fiúk ők, ki fognak békülni.

E sorok olvasásával olyan megsemmisülés felet érzetem, de csakhamar összeszedtem magamat.

No fiúk, ha így van, ma meg ti gyertek hozzám vacsorára, legalább így a kicsike lesz meglepetve.

Itt egy tinta fröcs volt a lapon, hibetóleg a toll már elromlott. Letettem a könyvet. Odamentem az ablakhoz.

Amaz ablakra bámultam. Szegény ember! sohajtam. Aztán megijedtem, midőn annak tudatára jöttem, hogy minden körülmények között védem, mentem őt.

Aztán felkaptam a másolatot és tűzbe dobtam, azaz a kandallóba és meggyújtottam.

névében Fiume kulturájára ürtette poharát. Beszédet a következő szavakkal végezte: »Un evviva in nome del circolo Csokonai ai fiumani.«

Óriási hatást keltett tárgyánál fogva, Dr. Bakonyi Sándor ügyvéd, lapunkfőmunkatársának pohárköszöntője, ki Fiumének Magyarországhoz, az anyaországhoz való közjogi viszonyaiával foglalkozva, fejtegette, hogy miután az egy jó hazafi sem elégíthet ki és nincs közelebb hozzá 1867 óta alig csak egy lépéssel annak megoldása — ha Fiumét felszelyeztetni annak a felvetése, hogy sürgesse a megoldást — de Debreczen nem felszelyezhetik ilyes tekintetek, mert mint legmagyarabb törvényhatóság kerelmzőleg léphet fel és fel is fog lépni, hogy a magyar kormány juttassa el a magyar nemzet ezen óhaját egészen a trón, a magyar korona zsamolyálg.

Ezt Debreczen megteheti, ezt meg kell tennie a közel jövőben.

Cziffer Nándor a fiúmei daloskört, az olasz nemzetet és Kossuth Lajost éltette. Kovacs Lajos tanár Fiume felvirágzásáért ürti poharát.

Az egyes toasztok közben s annak elhangzásával óriási éljenzések hangzottak fel, míg a fiúmei városi zenekar a »Bika«-udvarhelyiségekben addott jeltre tussal zárta be a beszédeket.

A legelkesebb hangulat mellett zajlott le az ebéd. Fiumei testvéreink nagy óváziókban reszesztették a szónokokon kívül a Rácz zenekart is, mikor egy ismert magyar dalba kezdett.

A »Körösi-lány«, melyet fiúmei vendégeink ismernek, vagy hatást keltett. Impozáns jelenet volt, mikor a banda ólasz indulók után a magyar Hymnusba kezdett. Olyan lelkesedést fejtettek ki fiúmei testvéreink, a milyen lelkesedést meg alig látott Debreczen közönsége. Egyesek felálltak székeikre s az egész terem lobogó asztal kendőerdőben uszott.

A legemelkedettebb hangulatban ért véget a diszbeled 5 óra fele.

Szombaton este 8 órára volt kitérve a debreczeni és fiúmei daleyletek daleytele a nagyerdei vígadóban. Az erdőt már kora délután ellepte a közönség, mely felsült érdeklődéssel várakozott a rendkívül élvezetesnek ígérkező daleytele kezdetére.

Hanem itt is megtörtént az, a mi előző este a Margit-fürdő disztermében, hogy t. i. a nagyerdei vígadó szűknek bizonyult a közönség befogadására. Már egy negyed 8 órakor

tóttam. Magasra csapott a láng, aztán sötétség tántogott utána.

Szeretném volna ama lapokat a könyvből kitépni s hasonló sorsra jutatni, de nem mertem.

Ejjeli tizenegy óra volt. A könyvben fordítottam egy lapot. Ismét olvastam. A betűk reudesebbek, többé nem árultak el izgatottságot.

XII Egy évvel későbből keltezve. Máj. 7.

Nem kell semmi szökeség! Gündör barna haj, olaj barna arczbor, lúzes fekete szemek, eper ajkak, természetes, mesterkéletlen kedély, falusi egyszerűség, csinos alak, kedves leányfő. A többi aztan magától jó.

Megtaláltam. Beleghez hívtak. Az öreg kertész nő meghülés következtében szenvedett.

Leánya apolta. E gyermek szép volt, mint kertjüknek üde virága.

Ketten ápoltuk az öreg nőt. Meggyógyult, egészséges, kövér öreg asszonyka lett.

Hanem azért máskor is ellátogattam — virágot venni. Véletlenül olyankor találtam benyitni mikor az öreg asszony éppen piacra ment virágot árulni.

A kertbe mentünk. Rózsát akartam venni, ő vágta le, a melyiket kívántam; gyönyörködtem mozdulataiban. Fejjajdult. Mi az? Egy rózsátúske beletört ujjamba! — Mutassa. Kivettem.

teljes lehetetlenség volt a teremben helyet kapni a közönségnek tulajdon nagy része kiszorult a vigadó előtti terre, az akácok alá, a terített asztalok mellé, hol egyebet nem hallhatott, mint a vigadóban föl-föl zúduló tapsvihart és éljenzést.

A pénztárnál fél órával a dalestély kezdete előtt beszüntették a belepti jegyek kiadását, mert látták, hogy a közönséget elhelyezni nem lehet. Igazán kár, hogy a nagyerdőn sem rendelkezünk nagyobb helyiséggel, mert ez esetben jótékony célra igen tekintélyes összeg jutott volna.

Bent a teremben a legnagyobb zsúfoltság uralkodott. A terem egyik felet fontartották a fumei vendégek számára s a debreczeniek szíves előzeteként belenyugodtak abba, ha nekik pusztán állóhely jutott. A fumei és debreczeni dalegyetek az emelvényen foglaltak helyet.

Racz Károly zenekara kezdte meg a hangversenyt. „Bank-ban” nyitányával. Ezt követte a fumei magyar dalkör által előadott szicíliai népdal, mely nagy tetszést aratott. A fumei dalkör igen jó hanganyaggal rendelkezik s szabatos előadása arra vall, hogy vezetése jó kezébe van letéve. Majd a két dalkör egyesülve adta elő gr. Zichy G. szerenadóját, melyet hosszan tartó tapsviharral fogadtak. A hangverseny egyik legérdekesebb pontját képezte Simonics Henrik ur (Fiume) hegedű-játéka. Simonics ur valódi virtuozitással kezelte a hegedűt s a közönség nem is késett tapsal és éljenzessel adózni az általa nyújtott zenei élvezetért. A fumei dalkör még egyszer külön föllepést s előadta Rieger „Bucsur-ját, a debreczeni dalegyet pedig magyar népdalokat énekelt, melyek a fumeieket, kik a magyar népdal iránt nagy előszeretettel viselkednek, a legnagyobb lelkesedésre ragadták.

A hangverseny alatt a debreczeni dalegyet megkoszorúzták a testvér fumei dalegyet zászlóját, Dr. Körösi Kálmán debreczeni ügyvéd-jelölt pedig elszavalta a fumeiekhez intézett üdvözlő költeményét.

Tíz órakor véget ért a hangverseny s a közönség egy része kivonult a teremből az erdő akácjai alá, az ifjuság pedig táncra perdül.

„Zene zendült, kehely összecsendült.
Olasz és magyar deli táncra lendült.”

Vidám zajtól zengett a nagyerdő késő éjszakáig, poharsengés és zeneszó verte föl álmából a lombok dalos lakóit.

Tegnap, vasárnap d. e. a magyar történet és a magyar költészet muzsájának adóztak vendégeink, megkoszorúzták a honvéd-emléket és a Csokonai szobrát.

Delelőtt 10 órakor a fumei városi zenekar a „Bika”-vendéglő előtt rázendítette a Rákóczi-indulót, melynek viharos akkordjai csakhamar nagy közönséget toboroztak össze. Vasárnap delelőtt a főtéren körülötte is nagy többen toltak a fötterre, hogy a fumeiek kegyeletének szentannu lehessenek.

A Rákóczi-induló hangjai mellett vonult a menet a városházához, honnan kihozták a fumei lobogót, mely alatt és egy debreczeni kek-sárga lobogó alatt megindult az imponáns menet a főiskolai emlék-keret fele. A menetben, nem is számítva az utcán sorfákat ké-

Várjon, majd bekötöm újat.

Bementünk a szegényes szobáskába. Bekötöttem újat. Ő engedte. Szegényke, szokva volt az ő dolgos barna kezeckéje e fele munkához s balesethez, csakhogy azért én mégis bekötöttem, aztán megöleltem és megcsókoltam.

Olyan csábító volt az a kettősbeni egyedül.

Nagyon elpirult.
Jó, hogy nem látja anyám, mert kispéruzőne.

No hát akkor mindig olyan időben jövök, mikor nincs itthon.

Az ám, csakhogy én meg bezárom a kaput.

Máj. 8.
Megtette.

A kis ablakon meglátta, hogy jövök, kiszaladt, s a kulcsot ráfordította a kiskapu zárára.

Atugrottam a kerítésen.

— Óhó kis lány, nem tudod, kivel van dolgod!

Utól értem, átöleltem karesu derekát s megcsókoltam kétszer.

Aztán vettem egy csomó virágot.
Dupla árt számított.

Fizettem szívesen.

Harmadik reggel a kapu nyitva volt, de a konyha ajtó találtam zárva.

Tetszett e daczoskodás.

Elbujtam a ház végénél levő kamarába az ajtó mögé.

Itt álltak a kertész szerek. Ásók, kapák, gereblye, gyomos kosár, kézi talicska, öntözők sörény-nyeső olló a szegen stb. Vártam.

Amilyen a vad, a szerint kell lesben állni.

Nemsokára nyílt az ajtó. Kidugta barna borzas fejét.

(Folyt. köv.)

pező közönséget, több ezer ember vett részt, de az emlék-kerthe csak a fumeieket és a belepti jeggyel bírókat bocsátották s még így is szűk volt a tér a résztvevő közönség számára.

A kö-oroszlánt, a debreczeni csata emléket, az egyenruhás honvédek állottak körül, kik harci zászlójuk alatt jelentek meg. — A fumeiek által hozott imponáns koszoru nemzeti színű szalagján „Giganti di Fiume” (a fumei kirándulók), a fumei színeket viselő szalagján pedig „Guigno 1893” arany-betűs felírás volt olvasható. (Ugyan ilyen koszoru tetek a Csokonai-szoborra is.)

Az ünnepély kezdetén Fletzer Francesco fumei iparos elszavalta Vörösmarthy „Szózat”-át eleitől végig, magyar nyelven. Szavaltán észre vehető volt ugyan az idegenes kiejtés, de más kilönbben a „Szózat” szépségeit átértette s kidomborította. A lelkesedés minden versszak után kitört s különösen akkor emelkedett magas fokra, midőn olasz honfitársunk nagy bevétel szavaltá:

„Szabadság! Itten hordozák
Vörös zászlókat
S elhunytának legjobbjait
A hosszú harc alatt!”

Lelkesedéstől ragyogó szemekkel, meg-újuló éljenzéssel hallgatta a debreczeni közönség az olasz ajku magyar hazafi magyar nyelvű szavaltát s mindannyian azt óhajtották, bárha hazánknak minden idegen ajku fia így érezze s így bírja a magyar nyelvet!

Fletzer az után olasz nyelven is elszavalt a „Szózat”-ot, élénk gesztusokkal, erőteljes hangsúlyozással s volt alkalmunk meggyőződni a felől, hogy a halhatatlan Vörösmarthy költeménye olaszul is olyan szép, mint magyarul!

A lelkes fumei iparos szavaltát e magyar szavakkal végezte be: „Eljen a dicső, a nemes, a lovagias magyar nemzet!”

Az éljenzés lecsilapultával Lengyel Imre nyugalmazott kir. törvényszéki bíró, 1848/49-iki honvéd tiszt mondott meghatót hangon köszönetet a fumeiek hazafias, kegyeletes tényésért. Beszédét, melyet a hallgatóság nagy lelkesedéssel fogadott, a következők kivonatban adjuk:

„Szeretlek fumei testvéreink! Szabadságharcunk egyik nevezetes csatájának emléket örökítettük meg e szerény kövel, melyet önk megkoszorúzni szíveskedtek. Ezenkét kétszer, márc. 15-én és aug. 2-án fölkeresi és megkoszorúzza ezen emléket Debreczen város közönsége. Önök is azt eszelekedtek most, mert a magasztos eszmék, a szabadságharc eszméi az önk szívében is élnek. Mi 1848/49-iki honvédek ma már kevesen élünk (Főlkialtások: Eljenek soká!) de élünk alonyát megdesíti azon tudat, hogy azon eszmék, melyekért küzdöttünk, ma már többnyire megvalósultak. Tiszta, hazafias érületből eredett eszlekményöket megköszönni se tudjuk. Táplálják ezen érületet ez után is, mert e szép hazán kívül az önk számára sincs a nagy világban hely, e hazáért önknek is élniök és halniök kell. (Tetszés.) Ha ilyen érület hatja át a hazánkn minden fiát, akkor reményvel nézhetünk a közelgő millennium elébe s elmondhatjuk a legnagyobb magyarral, hogy „Magyarország nem volt, hanem lesz.” Fogadják meg egyszer halás köszönetünket.

Evvivák és éljenek kísérték e beszédet, mely a rövid, de magasztos ünnepélyt berekesztette.

A kö-oroszlántól a Csokonai-szoborhoz ment át a közönség s a Csokonai-kerthe szinten csak a fumeieket és a jeggyel bíró debreczenieket bocsátották be. A Csokonai-kör választmányának tagjai és a szónokok a vasracon belől, a szobor körül foglaltak helyet, hol emelvény volt készíve a szónokok számára.

A szobor megkoszorúzása után Dr. Dall Asta Szaniszló fumei ügyvéd mondott rövid olasz beszédet. A kitünő szónokot nagy figyelemmel hallgatta a közönség s gyönyörködött a választékos olasz nyelv zenéjében. Dall Asta kiemelte azt a kapcsolót, mely az olasz és magyar irodalmak közt már régebben fűzött s az elismerés meleg hangján emlékezett meg Csokonairól, a nagy hazafiról és nagy költőről. — Beszédének minden passzusát megjelenezték.

Körösi Sándor fumei gimnáziumi tanár, e rokonszenves, lelkes ifju szónok magyar beszédében méltatta a Csokonai érdemeit. A magyar tengerpart olasz ajku lakói állanak itt — ugymond — a kiket nemcsak a nagy szellemek iránti tartozó tisztelet vezéret ide, hanem az is, mert itt érzik legjobban, hogy mi az, a mi a magyar nemzetet és e hazának olasz ajku lakóit oly szilárd kötelekkel fűzi össze. Érintkezési pontul nemzeti irodalmunk egyik kitünőségének szobra előtt állanak meg. A magyar irodalom kiváló alakjai mindenha összekötésben állottak a nyugati, különösen az olasz irodalommal, a régi római kultúra talaján fakadt. Balassa Bálint, a magyar versalak reformátora, Zrínyi Miklós, a keresztény éposz és a magyar hadi tudomány megalapítója, buzgó tanulmányozták az olasz irodalmat. Zrínyitől Vörösmarthyig legkiválóbb alakja költészetünknek Csokonai. már tanuló korában maga köré gyűjtötte a főiskola jelesebb növendékeit s azokkal együtt tanulmányozta a kiválóbb olasz írókat. Igaz, hogy

ezektől Csokonai minél kevesebbet vett át, de a tanulmányozás nagy befolyással volt költői tehetségének fejlődésére. Jól mondta Dall Asta, hogy ez az érintkezés az irodalom terén előkészítője volt azon rokonszenvek, mely a magyar és olasz közt fűzött. Legyen ez a koszoru, melyet a szobor talapzatára helyeztek, a fumeiek hazaszerzetének örök hű jelképe! Legyen örökké tartó Csokonai emléke Kárpatoktól az Adriáig, mert Csokonai élni fog, mig nemzet él a négyfolyam és a Quarnero partjain. (Hosszan tartó éljenzés.)

Vértesi Arnold, a Csokonai-kör elnöke, köszönetet mond a nagy költő szobrának megkoszorúzásáért. Oly távolságról jött e koszoru — ugy mond — hol már egy mértfölddel odább idegen partot mos a tenger. A igaz hazafi érzés sugalta önöknek, hogy megkoszorúzzák Csokonai szobrát. A meleg hang, melyet szónokaik használtak, hasonló meleg hangot kelt a mi szíveinkben is. Csokonaiabban egyesült minden tipikus magyar vonás: meg volt benne az idegen kultúra iránti érdeklődés s kiváló rokonszenvel viseltetett az olasz irodalom iránt. Az a mi nemzeti sajtáságunk, hogy megöröszük a magunk nemzeti karakterét, de nem vagyunk türelmetlenek az idegenek iránt. A magyar soha sem nyomta el az idegen ajkuakat. A testvérisülés szép ünnepe ez a közös magyar haza két városa közt. Mondják el otthon, hogy itt oly népet találtak, mely szívére öleli mindazokat, a kik híven szeretik e hazát. Legyen e koszoru jelképe a testvéri frigynek. Elhervadhatnak e koszoru levelei, de a szeretet szála, melyek bennünk összefűznek, nem hervadhatnak el soha! Beszédét olaszul végezte be, köszönetet mondván a fumeieknek a szobor megkoszorúzásáért.

Az ünnepély kezdetén a debreczeni dalegyet Csokonai örökszép dalát, a „Tihanyi echóhoz” címzett dalt énekelték. — az ünnepély végén pedig a fumei és debreczeni dalegyetek együtt énekeltek Kölesey himnuszát.

A fentebb leírt szép jelenetek után, melyek maradandó hatást gyakoroltak a közönségre, a fumei zenekar harsogó zenével megindult a városháza felé s az utcán álló nagy néptömeg a menethez csatlakozott. A városháza ablakán kiűzték a fumei zászlót s a zenekar sokáig ott játszott a városháza előtt.

A fumei vendégek a déli órákban — a debreczeniek kalauzolásai mellett meg akarták tekiutentia város nevezetesebb épületeit, különösen a főiskolát, ennek könyvtárát és muzeumát, a nagytemplomot, a színházat stb. Ezen meglekintéseknek azonban nem kedvezett az idő, mert 12 óra után megeredt a nyári zápor, mely csakhamar néptelenekké tette az előbb még oly népes utcákat. A zápor most is csak rövid ideig tartott s a delutáni népünnepélynek már a legjobb idő kedvezett.

Óriási közönség lepte el a város főutcáját tegnap delután már két óra tájban. Egyes csapatokban vcnult a közönség a városháza elé, a hol összegyűltek az udvaron a különféle egyetek zászlói alatt.

Imponáns lélekemelő jelenet volt, mikor a menet a városháza udvaráról kiindult s nagy közönségtől kísérve végig hömpölygött a péterfia-utcán ki a nagyerdőre. Elöl ment a tömeg élén a fumei zenekar. Ezt követte az 1848/49-es honvédek csapata. Az öreg egyenruhás honvédek a fumei daloskör, a debreczeni dalárda, a munkás dalegyet és a kereskedő ifjak önképző körének dalegyete követte.

Egyesületek a következő sorrendben — betűrendszert — képezték a menetet: ott volt az ács ifjuság, a függetlenségi párt és kör, az iparos kör, az iparos ifjak egyete, a keresk. ifjuság egyete, a kömives ifjuság egyete, a nyomdász-egylet; saját egyleti jelvényükkel (Guttenberg-jelvény, ótszínű kokárdával), a pinczér egylet, a torna egylet, a Zion egyesület. Lelkes éljenzés, nagy ováció mellett vonult a menet a nagyerdőre. Minden testület a saját zászlója alatt vonult ki. Az egész utca telve volt a választévo közönséggel. Az ablakokból kendőköt lobogtattak a fumeieknek s a harsány éljenzés pillanatra sem szünetelt. Megérkezve az erdőre, a városi korcsolya-eren foglalt helyet a közönség, hol a helybeli tüzoltóság ügyelt fel a rendre, kordont huzván a korcsolyater tisztásán. A fumei hölgyeket s egyáltalában vendégeinket a főhelyen helyezték el, hol löcászorok állottak rendelkezésükre. Az ünnepély a négy dal-rdából alakult dalosok által a „Szózat” eléneklésével vette kezdetét. Majd a torna ifjai mutatták be magokat ügyes mutatványaikkal. A mulattató gyakorlatok lelkes éljenzés közben értek véget.

Majd a fumei daloskör zenéje mellett szét oszlott a közönség, részint az erdő setányaíra, részint a nagyerdő vigadó teraszára s az előtte elterülő helyiségre, hol a számtalan asztal teljesen megtelt közönséggel, ép ugy, mint a korlátlan kívüli czukráda helyiség. A népünnepélyre ugy, mint a tñczestélyre a jegek mind elkelték, sőt még több százat csak irónnal kiállítva árusítottak el. Az est beálltval kilenc órákor a lövöldezés mellett térségen fényes tűzijáték rendeztetett, mely iránt azonban már nem volt olyan nagy érdeklődés, miután már 7 óra tájban megkezdődött a vigadó nagytermében a tánc. Elsőnek a fumei városi zenekar játszott az olasz nemzeti tan-

czot, a „m on f e r i n á c - t”, melyben a debreczeni fiatalok szintén részt vett. Alig akart vége szakadni a galupnak, mig végre a Magyariai k zenekara csárdásra gyujtott, melyben a fumei kedves olasz hölgyek is részt vettek. Óriási érdeklődés, fokozott, lelkes hangulat mellett folyt a tánc késő hajnalig.

A Margitfürdő disztermében ezalatt a debreczeni dalárda tagjai banketet rendeztek, mely éjfel után vette kezdetét. Robogó kocsiok és a kis vasut számos kocsjai szállították a fumeieket az erdőről a „Margita” fürdőjélepre, hol a táncteremben a vacsora felajánlása után szintén tánc következett, mely egész a reggeli órákig tartott valóban rónás hangulat mellett.

Ma reggel 8 óra után utaztak el Debreczenből fumei vendégeink. Alig volt talpalatny helyi úresen az indóházban, az étteremben, a perronon. A fumei zenekar egyik zene darabot a másik után buztá. Debreczen közönségeinkéi valamint fumei vendégeinkéi egész lelkesedéssel megnyilatkoztak az elindulásnál. Egy kis téren a perron előtt még tánczi is rögtönöztetett, a „moferrna”-ba ugy a debreczeniek, mint a fumeiek résztvettek. A kivonulásnál a kisvárad-utcaiak lelkes ováció mellett újra virág szórással fogadták a robogó kocsiakat. A vonat elindulásánál elől lelkesedést fejtettek ki ugy a debreczeniek mint a távozók, melyet még nem tapasztaltunk. A vonat 8 óra 30 perczerk hagyta el az indóházat zzel véget érték Debreczen felejthetlen ünnepnapjai.

A gőzkocsi elrobogott. A szép álmoknak vége. A lokomotív füstje eloszlott a derült égbolozaton. Hanem az emlék, az édes emlék az megmaradt. A lelkes honfitársak evivák-ja még visszhangzik az egész városban, a testvér csök még itt éj ajkainkon. Lgdrágább kincsünk a megszeretett összeülekezett a ti honserhelmetekkel, keblünkre öleltük a testvérváros hazafias lakóit. A gőzkocsi ablakából vissza intenek: „Még találkozzunk.” Találkozzunk. Az édes álmom után felebredünk és üdvözöljük egymást, Isten legyen velünk, hogy az egységes lobogó alatt tovább is megmaradjunk. A bucsuzás percében elfogul szívünk s össze szorul, mikor rá gondolunk, hogy elszakadunk egymástól. De az itt töltött idők emléke el szíveinkben, a kebel legrajtettebb mélyén s erősen dobog fel szívünk arra a gondolatra, hogy „Találkozzunk.” Igen találkoznunk testvéreink, mikor újra üdvözöljük egymást a viszontlátás édes lesz! Isten velet! A viszontlátásra!

BELFÖLD.

Az országgyűlési függetlenségi és negyvennyolcas pártkör az ország különböző vidékein tartózkodó kortagok között tavirat utjan való puhatólódás eredménye alapján még ebben a hónapban összeegyűl a véget, hogy a pártkör tagjai között felmerült differenciákat tárgyalja, kiegyenlítsse. A közgyűlést legvalószínűbben július hava tizenhatodikára hívják össze.

A főrendiház reformja és Pest-megye. Pestvármegye választmányja tárgyalta Debreczen város atíratát a főrendiház reformja ügyben. Az Atíratot elfogadták és elhatározták, — hogy az e tárgyban a kormányhoz intézendő felirat indokolását ugy fogják elkészíteni, hogy a főrendiháznak jövőre a megyék is tagjai legyenek.

KÜLFÖLD.

Taaffe és a longyelek. Mint a Wiener Allg. Zeit. jelenti, Taaffe gróf miniszterelnök tényleg azzal az eszmével foglalkozik, hogy Badeni Kázmér grófol a miniszteriumba felvegye, hogy ez által a longyeleket a maga részére még inkább megnyerje. Javorszky, a longyel klub elnöke, a miniszterelnök ezen kísérletével szemben igen tartózkodóan viselkedik és a Czás sem mutat valami nagy elkötelezettséget az ügyben.

A katonai kegyetlenkedések. Báró Bauer közös hadügyminiszter mindjárt delegáció ez idei tüzészkának bejelése után rendeltetileg arra utasította a csapalparancsnokságokat, hogy a delegáció üléseinek folyamán felhozott katonai kegyetlenkedések dolgában szigorú vizsgálatot tartsanak és a vizsgálatok eredményéről neki mihamarabb jelentést tegyenek.

VIDÉK.

(Levelzés)

P. Ladány, jun. 28.

Községünk életében jelentéktelen nap volt e hó 27-ike. A három év óta folyamatosan volt tagosítás ugyanis ezen a napon ért teljességen véget.

Bámulatos azon türelem, melyet Balogh Imre kir. táblaíró ur ezen tagosítás folyamán mondjuk ki öszintén, a régi birtok állapotához csökönnyösen ragaszkodó, a tagosítás eszméjével megbarátkozni, annak jelentőségét felgöngyölnehezzen tudó némely lakosainkkal szemben mindig tanusított.

Általában tudva van az, hogy a nép minden ujítástól idegenkedik s csak is évek mul-tán győződik meg a tagosítás áldásosságáról is, mikor már látja tapasztalja, hogy okszerűbb

gazdálkodás mellett már még is.

Nem is kergettem semmi cseked addig, a mig az világoztotta, vagy hatta. Kezét keble ember, ugy is, mi mit halandónak magam. A mi a laddát képezi, felkelendő földnek és tober végén és na hogy az a k elle elintézet nyertek.

E pontnál vére kötni a megye községeknél azt, tagosítás náluk is tegyenek, mint a maga földjét utánna, hogy más dülökben, más hat lettek osztályozva meg a mustra terjék meg azokat is nem lehet előre toka hova s mely ily módon karosul hatják, s nem e vesbe a tagosítást mert ha az osztál többé — pláne osztva vannak —

Itt azon 76 kiosztása után az a birtok termény volt vissza vezeth némi részben hely közön-ség által me kebeleből kiküldöt meg. Ennyit külön tagosító községek.

Szörcsere azon körülmény it sító bíró ur egy Berényi Gábor ur nökét nyerte me szintén mindent r kodokát megnyug után számítás s lamáló tabirtokot hogy Lásos Gyula letes és jó mun egyes birtok, me képen elötüntetve legutolsó házjal.

Dicséretére mérnöknek azon mult év tavaszán gosítás keresztül kiki a maga tagja a hitelesítés me vetkezében tábla munka alapján — fejezést is adott a egyes birtokosok.

Szép jelenet a rezignató kim emelve, a néptől, és anyagi előmen vak közben végle ma azon tudat, végzelt.

Fölhívás

A harnad bizalommal ké előzetéseik me azokat, kik elő ban vannak, e

Programm fejtegetünk s szazados mult, mögött áll, fe hogy a lapunk volt s ettől az mékől, melyek sem fog eltrni.

A reklám a sokat-igérés Ezt a szerep mert mi nem vakkal, nem hanem becsüle ssgal igyeksz kiérdemelni.

A »Debrec Egy évr Fel évr Negyed Egy hó

Netaláni gett vidéki t. e hogy előzetés alatt szívesedj RECZEN kiadók

A »Debreczen' sze

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde. Hivatalos egyezések július 1-én — Buza öszre 8.40 pénz, 8.42 áru, tavaszra —, — pénz — áru. Tengeri 1893. máj.—jun.—ra 5.10 pénz, 5.12 Zab tav. 6.37 pénz, 6.39 áru. — Káposztarepce aug.—szept. 15.20 pénz, 15.40 áru.

Közhányat cseréstele

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

július 1.
a) Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1 Óreg nehéz (párónkint 300—400 kilgou felüli súlyban) 46.—47.— 2. Óreg közép (párónkint 300—400 kilgou súlyban) 45.—46.— 3. Fialat nehéz (párónkint 320 kilgou felüli súlyban) 47.—48.— 4. Fialat közép (párónkint 251—320 kilgou súlyban) 47.—48.— 5. Fialat könnyű (párónkint 250 kilgou terjedő súlyban) 46.—47.— II. Magyar szedett: 6. Nehéz (párónkint 280 kilgou felüli súlyban) 45.—46.— 7. Közép (párónkint 220—280 kilgou súlyban) 45.—47.— 8. Könnyű (párónkint 220 kilgou terjedő súlyban) 45.—46.— III. Szerbiai: 9. Nehéz (párónkint 260 kilgou felüli súlyban) 47.—48.— 10. Közép (párónkint 220—260 kilgou súlyban) 47.—48.— 11. Könnyű (párónkint 220 kilgou terjedő súlyban) 45.—46.—. Sertés létszám: jun. 30-úspján volt készlet 186,296 darab. A hízott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hízalmai való sertés 16.— 18.—, malacz (11—20 hónapos korban elhajtott) 406 db.

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**

Felelős szerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barna.**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
(Szerkesztőség és kiadói hivatal főtér 1828.)

Értesítés.

A f. é. június 19-én megjelent lapunkban az élelmezési cikkek a nagyváradi, debreczeni és álmosdi állomásokon bérleti úton való szállításának biztosítása iránt közzétett hirdményre ezennel figyelmeztetik.

A közelebbi feltételek a es. és kir. katonai élelmezési raktárnál Temesvárott, az aradi várban, s Nagyváradon továbbá az élelmezési fiókraktárnál Szegeden és Debreczenben és a magy. kir. honvédsapatoknál naponta délelőtti 9 és 10 közt betekintheők.

Mezőgazdák figyelmébe!!!

Szesz- és pálinka-félék italmé- részi adótól mentesen

való beszerzésére bátor vagyok a **bekövetkezett munkaidény alkalmára** a nagyérdemű mezőgazdák b. figyelmét

engedélyezett szesznagykereskedésemre

felhívni. — 100 literen felüli mennyiséget adómentesen **N.-Csapó-utca 305. sz. alatt** létező nagykereskedésemben italmerési minőség és fokmennyiséghez képest a

legjutányosabb árban számítom.

100 literen alóli mennyiség a nagybani árak arányában **N.-Csapó-utca 331. sz. alatt** létező kismérésemben befizetve is beszerezhető.

Szükséges felvilágosítással szívesen szolgálok irodámban személyesen avagy telephon útján is.

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

KLEINIZIDOR

szesz, pálinka és égetett szeszes-ital nagykereskedő.
(320.) **Iroda N.-csapó-utca 305. sz.**

50 év óta sikerrel használtatik!

Szeplőket és májfoltokat

valamint az összes **bőrtisztítálatanságokat** eltávolít biztosan az

Eszéki Spitzer-kenőcs

és az

Eszéki Szalvator-szappan.

Valódi minőségben csak a **DIENES C. J.-féle** gyógyszerárban

ESZÉKEN, felsőváros.

1 tégely valódi Spitzer-kenőcs 35 kr. | 1 darab valódi Szalvator-szappan 50 kr.
1 üveg valódi Spitzer-mosdóvíz 40 kr. | 1 doboz valódi Iyoni rizspor 3 színben 50 k. s 1 ft.

Figyelmeztetés!

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel vannak látva és kéretik a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni. (276.) 8—12.

BÉCS,

Mariahilferstrasse 35 Alapított 1845-ben DEBRECZEN, Főtér, 1829. szám a. a. m. k. posta átellenében.

KITÜNTETVE TÖBB VILÁGKIÁLLÍTÁSON.

NEUMANN M.

bécsi férfi-, fiu- és gyermek ruha-nagykereskedő és gyáros

ajánlja a nyári idényre becses figyelembe vételre a következőket:

férfi öltönyök	8 frt 50 krtol	30 frtig.
fiu öltönyök	6 * — *	20 * — *
gyermek öltönyök	3 * — *	15 * — *
férfi felöltők	9 * — *	30 * — *
fiu felöltők	7 * — *	15 * — *
gyermek felöltők	5 * — *	12 * — *

A t. szülők figyelmébe ajánlom gazdagon felszerelt raktáramat gyermek-öltönyökben, mely csak tartós szöveteiből jól elkészített különlegességeket tartalmaz.

A legolcsóbb szabott ár mindegyik darabon számokban meg van jelölve, tehát minden t. vevő a kellemetlen alkudozásoktól meg van kímélve s így természetesen biztosítva van arról, hogy az általa vásárolt ruhákért csak oly árt fizetett mely annak minőségével egyenértékű.

Mivel üzletemet ezentúl vasárnap d. e. 10 órákor zárni fogom, e végett a vásárló közönség érdekében az üzletet szombaton este 11 óráig nyitva tartom.

Mértékutáni megrendelések pontosan teljesítetnek. (84)

Eismertleg tisztátabbalkalikus!

KRONDORFI SAVANYUVIZ

ASZTALI- és GYÓGY-VIZ

orvosi tekintélyek tapasztalata szerint

KIVÁLÓ GYÓGYHATÁSSAL BIR

köhögés és rekedtségnél

tüdő, gyomor- és hólyaghurutnál.

BORRAL VEGYITVE

felséges ital.

KAPHATÓ DEBRECZENBEN:

Csanak József, Gerébi F., Rickl J. Z. stb.

fűszerkereskedőknél.

Magyarországi főraktár:

Bauer Lajos és testvére Budapest,

Arany János-utca 9 sz.

A t. cz. gazda közönség

figyelmébe ajánljuk a

szeszgyári hízaló istállóinkban termelt légen szárított

természetes istálló-trágyát

mint a legolcsóbb, legbiztosabb és a legrégebb trágya-anyagot, mely nálunk akár tötegekben (tégelynagyságu darabokban), akár zúzott állapotban, bármily mennyiségben kapható.

Arjgyezéssel és mindennemű felvilágosítással készségesen szolgálunk.

Megrendeléseket haladék nélkül pontosan teljesítünk

Neuman Testvérek Aradon,

(303.) szesz- és sajtoló-gyár, szeszfinomító és gőzmalom.

Előzetes
holnap, vasár
Egész évre
Félévre
Negyedévre
Egy óra
Egyes sz
A lap szellemi részét
emény a szerkesztő
bármintve
Előzetes
Fogladi K. Lajos ki
és a kiadóhivatal
által

Köziga

A felhív
óta gyakran
Károly belüg
dolgozik a
tokon és h
mindeneselre
gekről és a
törvényjavas
viselőház asz
Az t. h
itt minden,
ban, Francia
a közigazgat
szakában, va
történet, miko
harminezadik
a reformok
vényt.

Mindenü
irodalma tá
és mikor azt
akkor hozzá
Nálunk bizo
zán rapszo
oda, hogy H
sége harm
hány kész j
lés megnyit
azok a szeg
ték a fejük

De hát
Nem akarja
Kalmánnak,
zadok alatt
bad egy tolt
ad igazat T
volt a nézet
igazgatási v
kedni kell a
fogni hozzá
nem követl
közigazgatás
községeken
megyéken a
Hierony
rövid néhány

A „DEB

A Pall

E nagy i
erők csoportos
lalat költsegei
all irodalmunk
harmadik köte
Az első
vember 18-án
a harmadik u
után, jun. 15-
jelenése közt
sodik és harm
rom. Ha ez ig
faventibus —
nak a millená
biztosítottnak
ünnepe egyik
nagy hivatotts
lom, a kultur
Bemutató
harmadik köte
szóval s végző
czimszó köze
nyomatott iyer
világosan, a m
megmagyarázv
művelt közöns
vezni és haszn
tudós is. Nagy
a Nagy Lexiko
pez a szellemi
közönség közt.
meretek tárház
ndó-okra for
nézve mellözhe
gyanánt tud sz
A harma
szavainak nag
személynevek